

DEN LOKALE OG FÆLLESKOMMUNALE POLITISKE PROCES FØR OG EFTER ØKONOMIAFTALE

Hvad er aftalesystemet?

Aftalesystemet indebærer, at der forhandles og indgås aftaler mellem regeringen og KL om den samlede økonomi i kommunerne samt en række øvrige temaer.

Omdrejningspunktet er de årlige økonomiaftaler, der indgås i juni for det efterfølgende budgetår

Formålet er at kombinere lokale hensyn til frihed og fleksibilitet med overordnede hensyn til den samlede udgiftsstyring.

Aftalesystemet er en måde at undgå udbredt detailstyring

Økonomiaftalerne:

- Fastlægger niveauet for den samlede aktivitet i det efterfølgende budgetår og finansieringen af dette niveau
- Indeholder også aftaler og hensigtserklæringer omkring en række andre temaer med betydning for den overordnede økonomi eller økonomistyring

Hvilken værdi har aftalesystemet?



For kommunerne?

- Sikrer kommunerne indflydelse på egen situation - både på økonomi og på udvikling af velfærdsområderne
- Forhandlingssystemet med kollektiv aftaleoverholdelse giver store friheder for den enkelte kommune i tilrettelæggelse af opgaveløsningen
- Alternativet er bindende normer for den enkelte kommune på specifikke opgaveområder – hverken effektivt eller billigt



Og for regeringen?

- Aftaler giver mulighed for effektiv styring af den offentlige økonomi og politikudvikling uden at skulle detailregulere.
- Ansvar for de konkrete prioriteringer placeres hos lokalpolitikere med lokalkendskab og demokratisk legitimitet.
- Løsninger baseret på nationale standarder er langt dyrere end løsninger tilpasset de lokale behov.
- Aftalesystemet er særligt attraktivt for mindretalsregeringer, som skal hente sit flertal fra sag til sag.

Det økonomiske princip i aftalesystemet

Det bærende princip i de årlige økonomiaftaler er:

- Kommunernes samlede udgifter og indtægter skal *balancere*
→ alle kommunale udgifter og indtægter opgøres i forbindelse med en økonomiaftale
- Det indebærer fx:
→ en øget serviceramme (øgede udgifter) giver et højere bloktilskud
→ øgede skatteindtægter giver et lavere bloktilskud
- Når kommunerne pålægges en ny opgave, følger der bloktilskud med (det udvidede totalbalanceprincip også kaldet (DUT))
→ bloktilskud som følge af DUT er ikke øremærket, indgår i den generelle prioritering

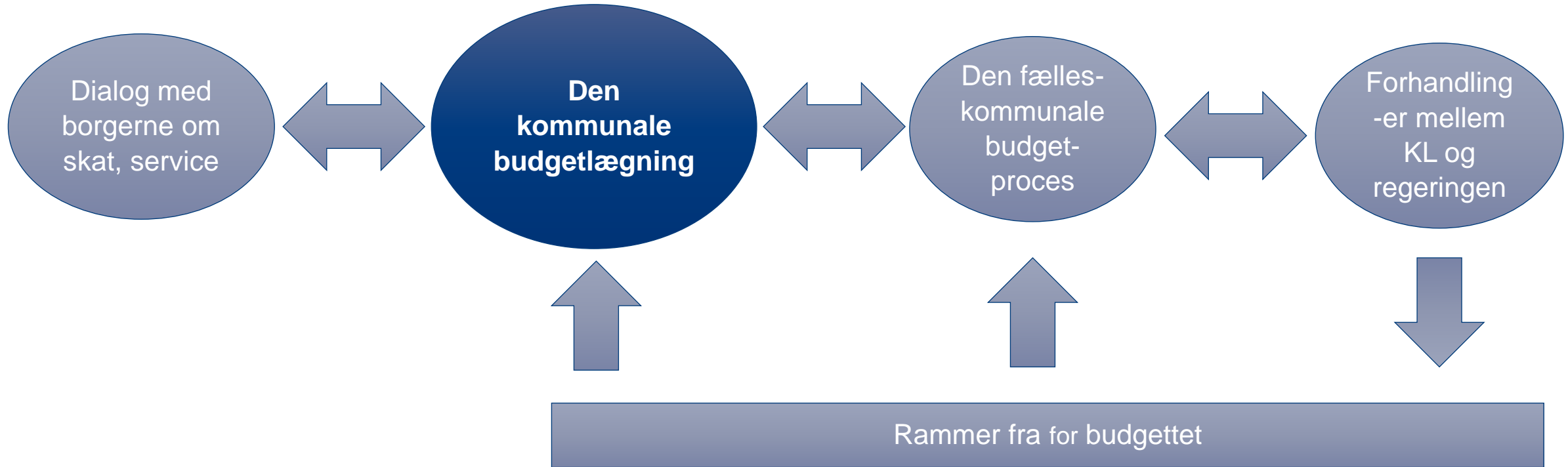


Samspelet mellem KL og kommunerne

1. Det er vigtigt for KL at være så tæt på kommunernes udfordringer og problemstillinger som muligt
2. KL får størst gennemslagskraft i forhandlingerne med regeringen, når KL og kommunerne taler med én stemme
3. KL og kommunernes troværdighed i forhandlingerne afhænger af, at vi kan overholde de aftaler, vi indgår

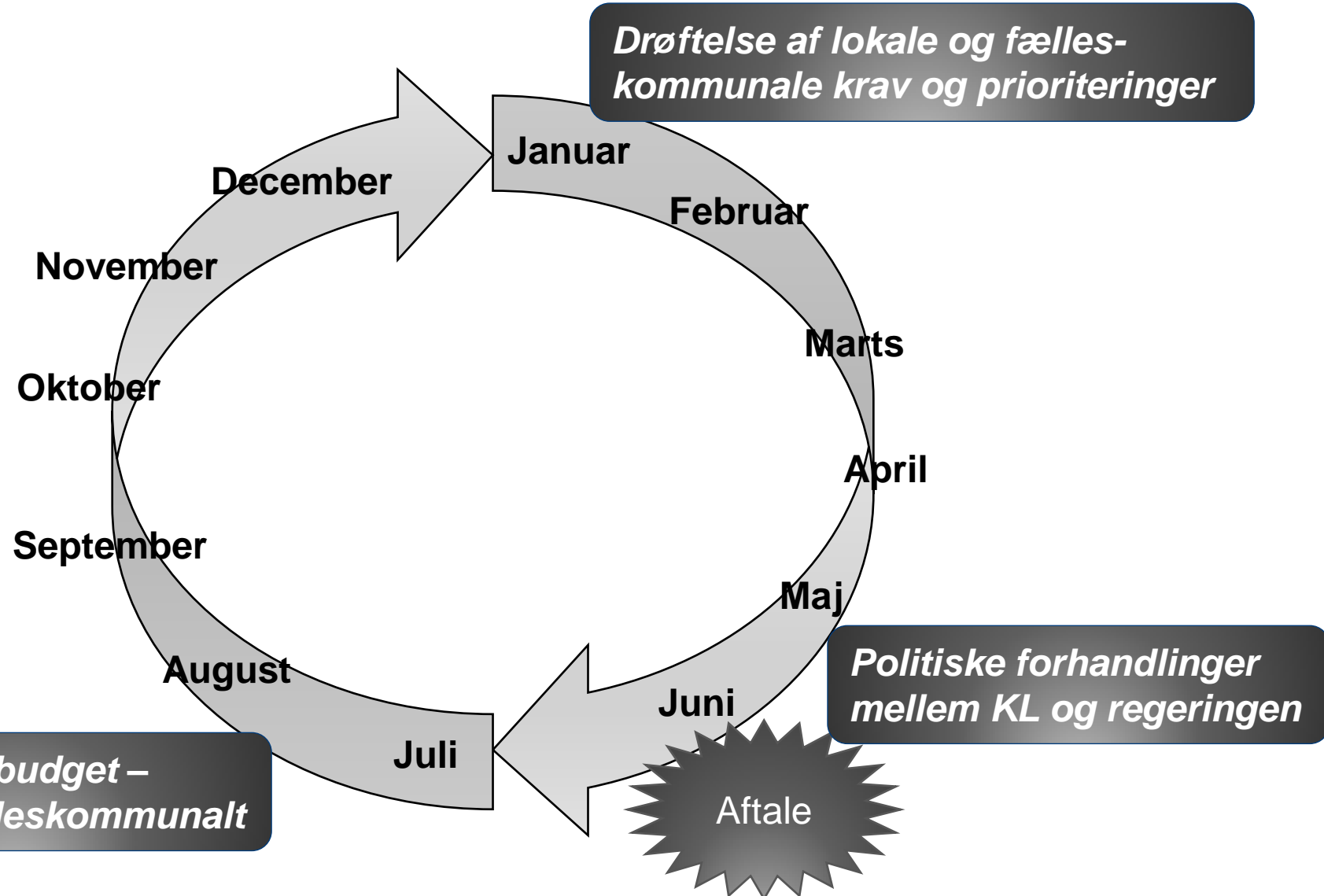
Den kommunale budgetlægning i samspil med borgere og landets øvrige kommuner

DEN POLITISKE PROCES FØR OG EFTER ØKONOMIAFTALE



Den lokale og den fælleskommunale proces

DEN POLITISKE PROCES FØR OG EFTER ØKONOMIAFTALE



Den lokale og den fælleskommunale proces – optakt til forhandlingerne

DEN POLITISKE PROCES FØR OG EFTER ØKONOMIAFTALE

Den enkelte kommune

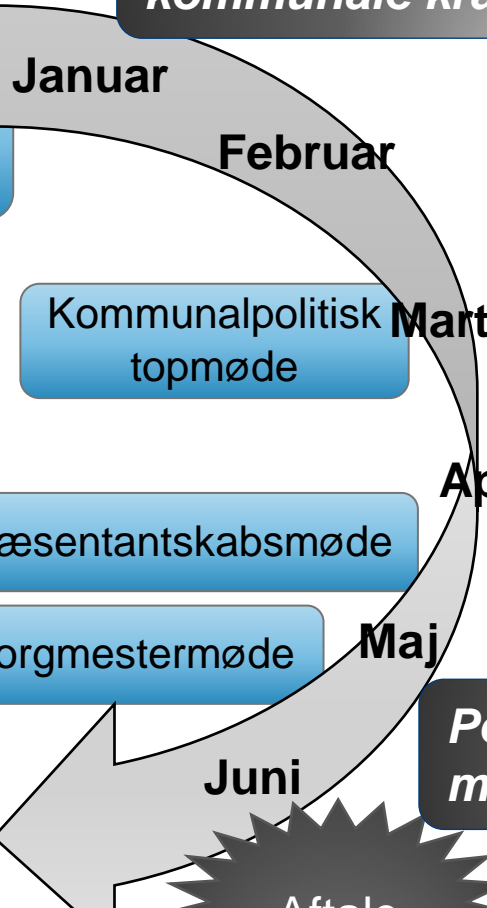
Politiske temadrøftelser mv. om mål for det kommende års budget

Arbejde med det tekniske budget

Forslag om temadrøftelse i KB og opfordring til at indsende input til forhandlingerne til KL

Fælleskommunalt

KØF + Borgmestermøde efter KØF



Drøftelse af lokale og fælleskommunale krav og prioriteringer

KL's bestyrelse

Drøftelser i KL's bestyrelse om rammer og hovedtemaer for forhandlingerne

Kommunalpolitisk topmøde

Marts

Repræsentantskabsmøde

April

Drøftelser i KL's bestyrelse om forhandlingsoplæg og prioriteret forhandlingsoplæg, herunder med input fra temadrøftelser i kommunerne

Borgmestermøde

Maj

Politiske forhandlinger mellem KL og regeringen

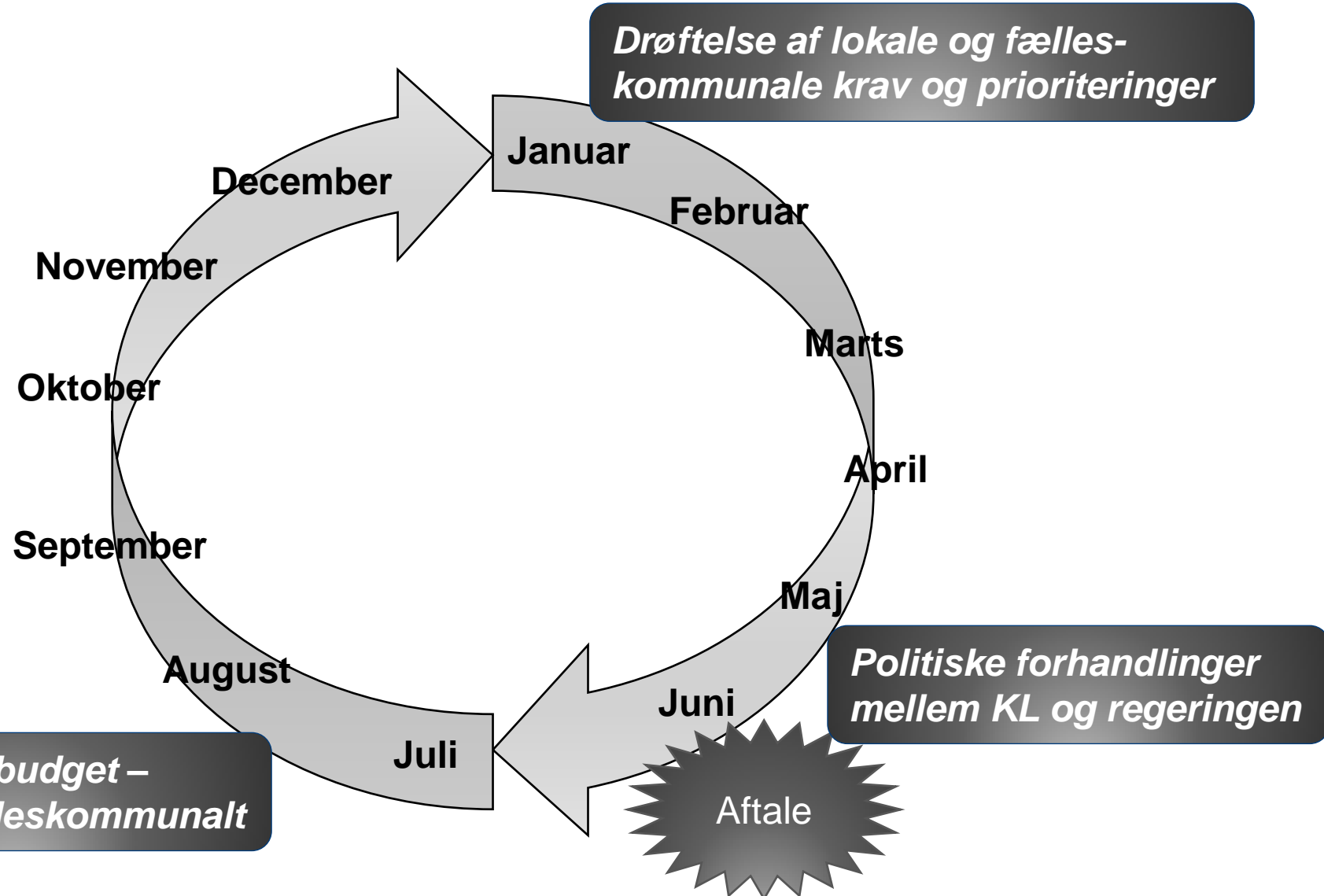
Juni

Politiske forhandlingsmøder

Information til kommuner



Den lokale og fælleskommunale proces

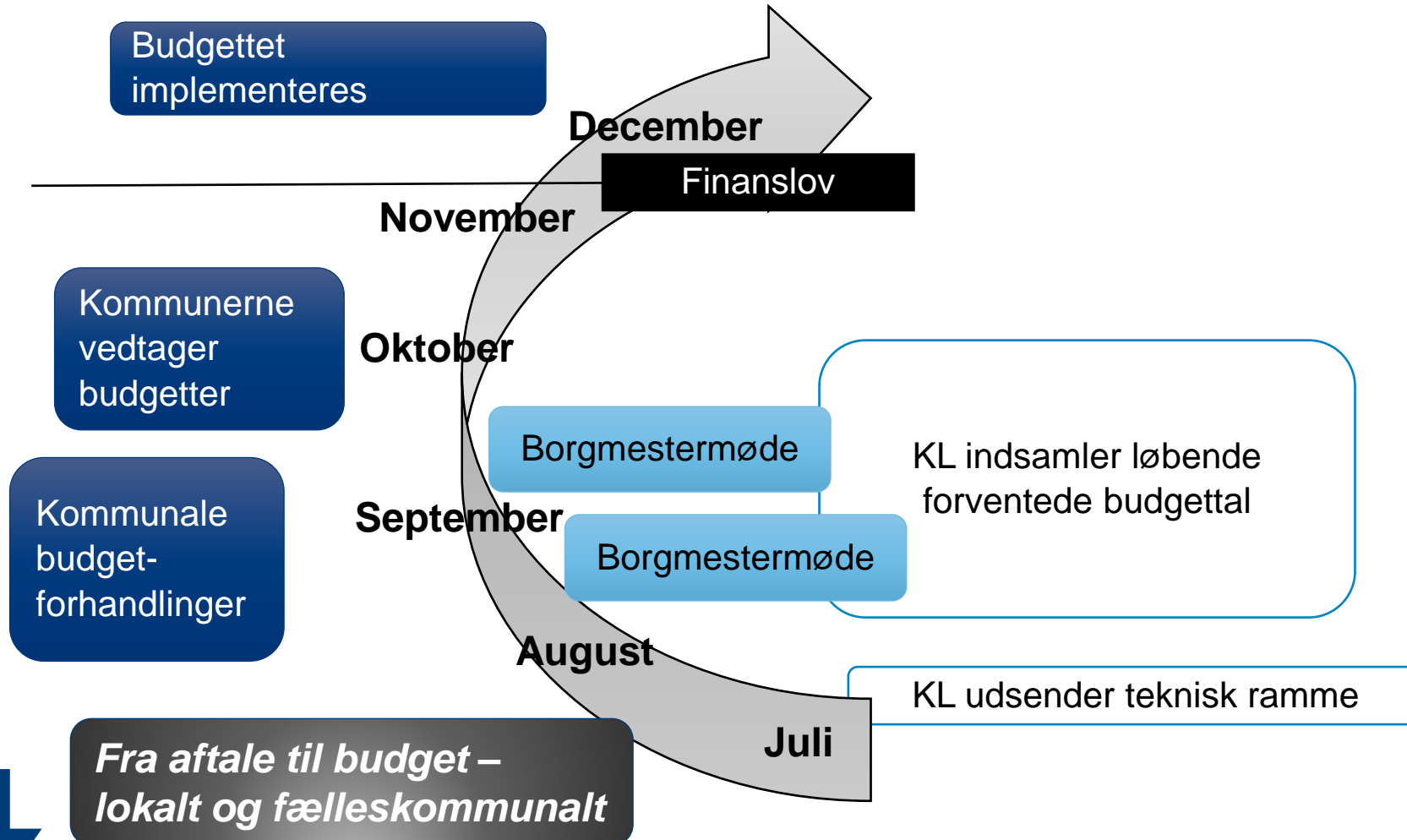


Den lokale og den fælleskommunale proces – fra aftale til budget

DEN POLITISKE PROCES FØR OG EFTER ØKONOMIAFTALE

Den enkelte kommune

Fælleskommunalt



Fra aftale til budget – den faseopdelte budgetlægning (I)

Hvordan kan det i praksis håndteres, at man i den enkelte kommune både har et ansvar i forhold til kommunen og i forhold til den samlede kommunale sektor?

Den faseopdelte budgetlægning:

- En forpligtende samarbejdsproces mellem kommunerne mhp. at overholde økonomiaftalens økonomiske rammer
- Indebærer, at kommunerne gradvist tilpasser deres budgetter under hensyntagen til en landsprognose

Fra aftale til budget – den faseopdelte budgetlægning (II)

Formål med den faseopdelte budgetlægning

- At sikre frihed i den lokale budgetproces samtidig med, at de samlede rammer overholdes

Opmærksomhedspunkter i den faseopdelte budgetlægning

- At der ikke indgås bindende budgetforlig tidligt i processen, men at handlemulighederne holdes åbne, indtil det i fællesskab er sikret, at budgetterne stemmer med de aftalte rammer for henholdsvis service, anlæg og skat

Fra aftale til budget – den faseopdelte budgetlægning (II)

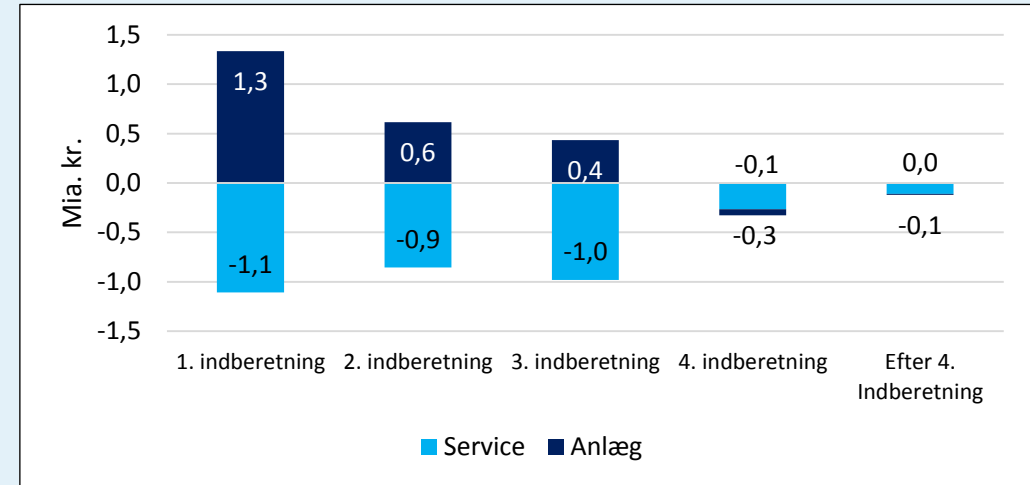
Borgmestermøder

- Omdrejningspunktet for den faseopdelte budgetlægning
- Borgmestrene repræsenterer kommunen og er bindeled mellem den lokale og den fælleskommunale proces
- Fælles interesse i at overholde aftalen
- Processen bliver understøttet rent teknisk med vejledende måltal for service, mens supplerende nøgletal understøtter drøftelserne vedrørende anlæg og skat

Udfordringen har været betydelig i de senere år

- Den faseopdelte budgetlægning blev indført med budgetlægningen for 2009
- Kommunernes serviceramme har siden 2009 været omfattet af sanktioner i tilfælde af overskridelse. Det samme gør sig gældende for anlæg siden 2017
- Kommunerne har siden 2009 i alle tilfælde overholdt den aftalte serviceramme i de samlede budgetter
- Kommunerne har siden 2017 overholdt de samlede rammer for service og anlæg under ét
- I de senere år er udfordringen fra starten af den faseopdelte budgetlægning vokset betydelig

Faseopdelt budgetlægning
budget 2020



Forventninger til budget i
første indberetning til KL

